

Управління освіти
Маріупольської міської Ради
Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 48 м.Маріуполя

Компетентнісно – орієнтований урок з географії

Тема : «Вітер. Постійні та змінні вітри» (6 клас)

Шиян
Галина Андріївна
учитель географії
вищої кваліфікаційної
категорії

Тема уроку «Вітер. Постійні та змінні вітри» (компетентісно – орієнтований урок з географії у 6 класі)

Мета:

- Формувати у учнів пізнавальну компетентність про причини виникнення вітрів через послідовне виконання сенсорних та розумових дій учнів;
- Розвивати у учнів пізнавальну компетентність про виникнення напрямку швидкості та сили вітрів використовуючи практичні дії, прийоми, операції з підручником і картами атласу;
- Розвивати інформаційну компетентність учнів, виховувати здатність добувати, осмислювати, використовувати інформацію з різних джерел (підручника, атласу, мультимедіа, комп'ютера, Інтернету) . Застосовувати інформаційно-комунікативні технології про причини виникнення вітрів, розміщення постійних та змінних вітрів на планеті, наслідки їх дії у навчанні та повсякденному житті.
- Формувати самоосвітню компетентність, яка передбачає прагнення і здатність до самонавчання, організації в здобутті власних знань види вітрів через аналіз текстів підручника, аналіз схематичних зображень в підручнику та атласах, через власне складання схематичних таблиць, побудову графіку «Роза вітрів»
- Формувати соціальну компетентність через виховання відповідальності за наслідки дій вітру, за охорону навколишнього середовища, за використання сили вітру на користь людині.

Тип уроку: комбінований

Обладнання: атласи для 6-го класу «Загальна географія», контурні карти для 6-го класу, підручник Пестушко В.Ю. Загальна географія: К.: Генеза, 2006, настінна карта «Фізична карта світу», фрагмент з кінофільму « Сили природи», мультиплікаційний фільм «Вінні Пух та його пригоди», схема «Пояси високого та низького атмосферного тиску », гумові кульки для проведення досліду, модель флюгера, смайлики .

Опорні поняття: атмосферний тиск, температура повітря, пояси атмосферного тиску на Землі.

Зміст уроку:

I. Організаційний момент.

- Добрий день. Я рада зустрічі з вами. У мене дуже добрий настрій, а який настрій у вас, діти?
- Покажіть, будь ласка, символ який відображає ваш емоційний стан.

Діти показують смайлик.

Цей прийом дозволяє вчителю визначити емоційний стан дітей та сконцентрувати увагу.

II. Актуалізація опорних знань і вмінь.

Гра «Вірю не вірю»

Учні відповідають на питання вчителя:

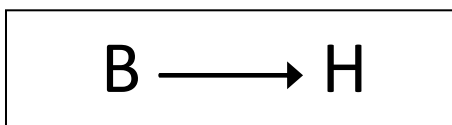
1. Чи вірите ви в те, що за допомогою барометра можна не лише виміряти атмосферний тиск, але і визначити висоту місцевості?	<i>вірю</i>
2. Чи вірите ви в те, що на вершині гори тиск менший ніж біля її підніжжя?	<i>вірю</i>
3. Чи вірите ви в те, що нагріте повітря легше за холодне?	<i>вірю</i>
4. Чи вірите ви в те, що повітря переміщається з областей низького тиску в область високо?	<i>не вірю</i>
5. Чи вірите ви в те, що зміна температури й тиску є причиною постійного переміщення повітря?	<i>вірю</i>

Цей прийом актуалізує у дітей вже добуті раніше знання про розподіл температури повітря та атмосферного тиску на різних територіях землі.

III. Мотивація навчальної та пізнавальної діяльності.

1. Дослід з гумовою кулькою.

Вчитель пропонує дітям надути гумові кульки, потім плавно випускаючи з них повітря спостерігають його рух на легку стрічку, волосся, тощо. Учні відмічають, що чим вищий тиск у кульці, тим сила та швидкість виходу повітря більша.

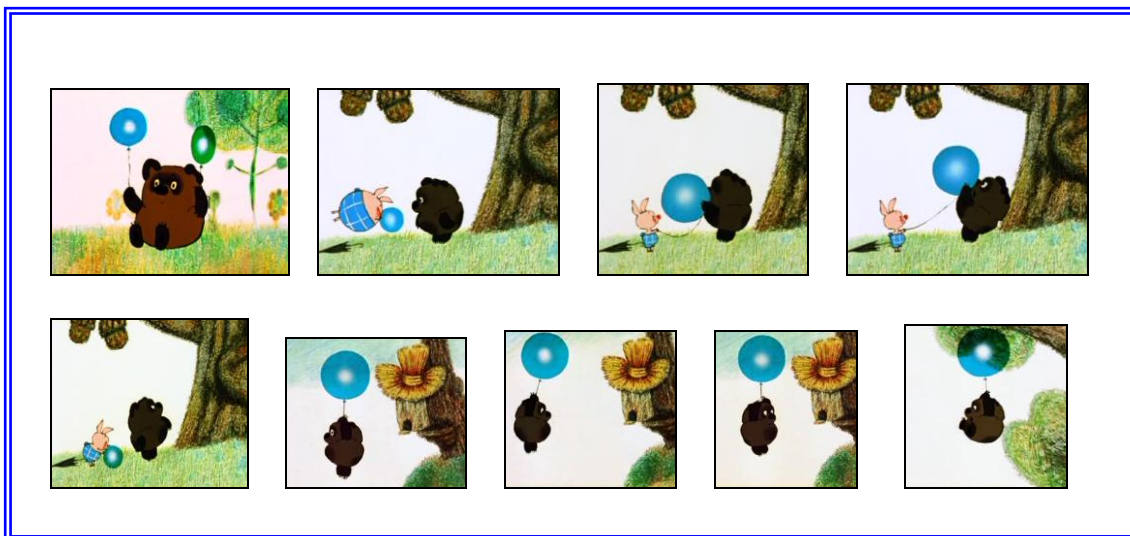
Цей дослід дозволив учням виявити залежність напрямку, сили вітру від атмосферного тиску, та формує особистий інтерес до вивчаємої теми.

2. Проблемне питання: «Чому виникає вітер».

- Діти, пам'ятаєте мультфільм про Вінні Пуха та П'ятачка, та їх бесіду про причини вітру? Вінні Пух стверджував, що вітер піднімається тому, що дерева махають своїми гілками.
- Ні, якраз навпаки – скажете ви.
- То який же вічний двигун приводить в рух повітря? Та як пояснити, що таке вітер?

Демонстрація мультфільму «Вінні Пух та П'ятачок». Діти дивляться кадри де Вінні Пух та П'ятачок ведуть бесіду про причини виникнення вітру.

Кадри з мультфільму про «Вінні Пуха»

Учні висловлюють свою думку.

Цей прийом дозволив підвести учнів до виведення формулювання поняття «вітер».

ІУ. Вивчення нового матеріалу.

1. Прийом «Мозкова атака»

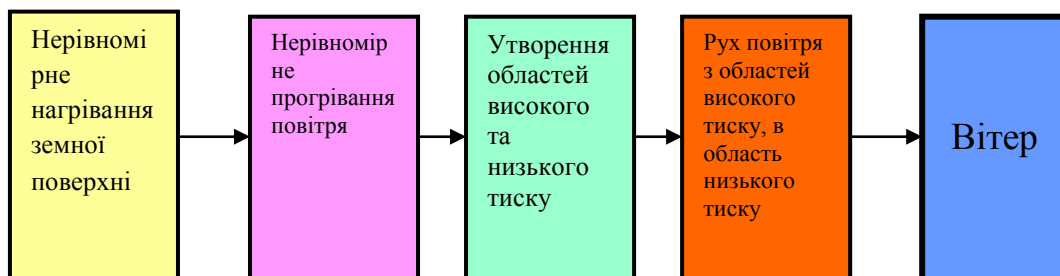
Вчитель задає питання, враховуючи попередні досліди та пропонує зробити висновок «Що ж таке вітер?»

Усі варіанти відповідей записуються на дошці. Методом аналізу учні вибирають найкращу відповідь і записують її в зошит.

Цей прийом дає можливість актуалізувати знання, виявити ключові поняття, необхідні для освоєння нових знань, розширення їх і систематизації.

2. Прийом «Складання логічного ланцюжка».

Щоб з'ясувати причину виникнення вітру учитель пропонує побудувати логічний ланцюжок. Вчитель розміщує на дошці картки з надписами.

Картки розміщені в хаотичному порядку. Учні пропонується виставити картки у такій черзі, як ці фактори викликають виникнення вітру.

Прийом «складання логічного ланцюжка» допомагає вчителю визначити логічне мислення у дітей через встановлення причинно-наслідкових зв'язків.

3. Прийом «Творча лабораторія»

– Діти, за допомогою досліду з кулькою та на прикладі мультфільму ми вже знаємо що вітер має свої характеристики. Які характеристики вітру ви можете назвати?

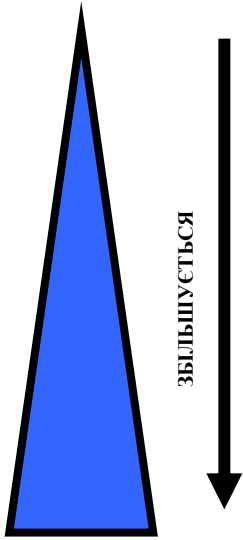
– Швидкість вітру, сила вітру, напрямок вітру.

Далі вчитель з дітьми з'ясовує від чого залежать ці параметри. На дошці розміщена схема «залежність сили та швидкості вітру від атмосферного тиску».

Діти аналізують її, роблять висновки та записують їх у зошити.

Схема

«Залежність сили та швидкості вітру від атмосферного тиску»

Атмосферний тиск (1 пункт) (мм.рт.ст.)	Атмосферний тиск (2 пункт) (мм.рт.ст.)	Різниця атмосферного тиску (мм.рт.ст.)	Сила та швидкість вітру
760	750	10	
770	750	20	
780	750	30	

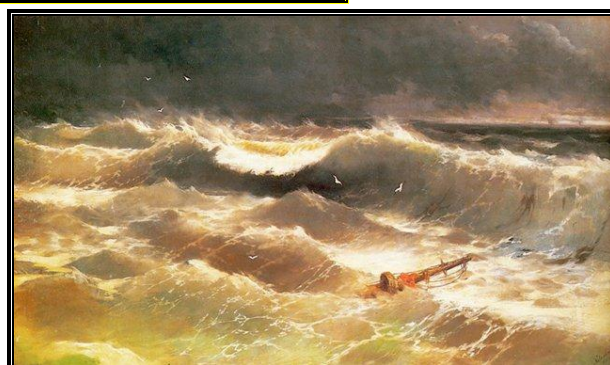
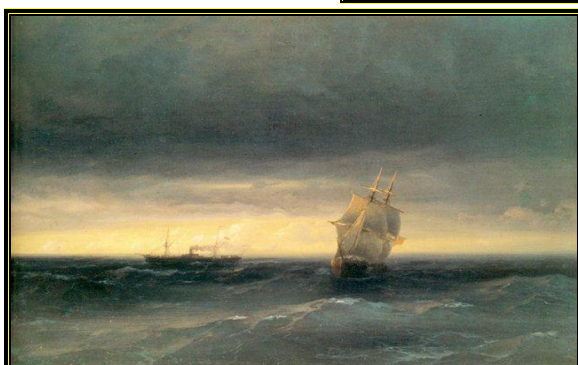
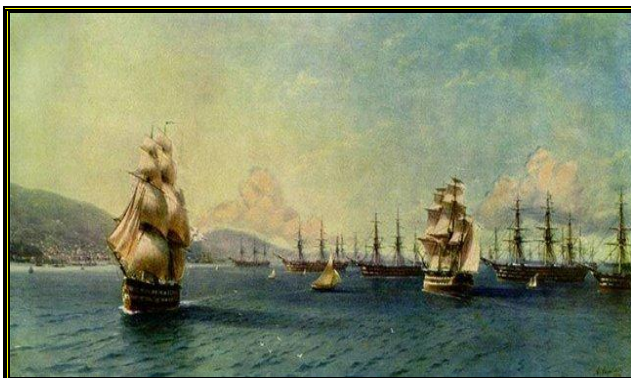
Вчитель пропонує розглянути розміщену на дошці другу таблицю «Характеристика параметрів вітрів та одиниці їх вимірювання» і визначити якими одиницями вимірюється швидкість, сила та напрямок вітру.

Таблиця «Характеристика параметрів вітрів та одиниці їх вимірювання»

Швидкість	Сила	Напрямок
Км / год м /сек	Кг /м ²	Пн Пд Зах Схід ПнЗах ПнСх ПдЗах ПдСх

На даному етапі роботи вчитель систематизує нові поняття і коригує напрямок думок учнів. В результаті даної роботи учні заповнюють схему в зошитах.

Учитель пропонує учням розглянути картини Айвазовського І.К. на яких зображено три стани моря в залежності від сили та швидкості вітру.

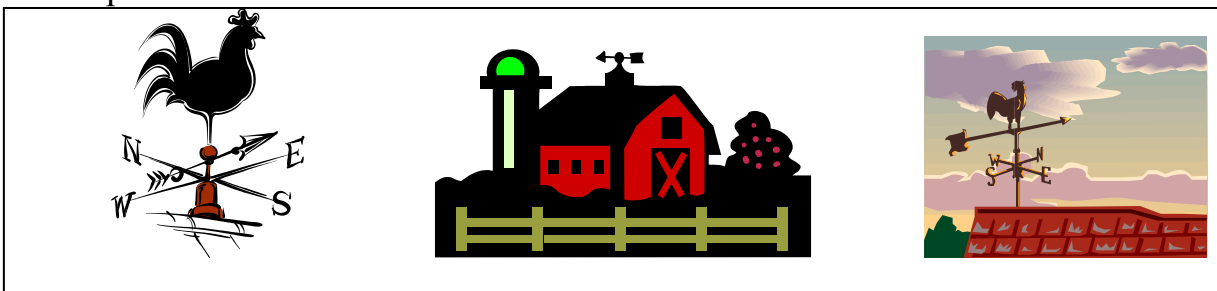

Відсутність будь - яких ознак вітру називається *штилем*.

4. Демонстрація приладу для вимірювання сили, швидкості та напрямку вітру.

Вчитель демонструє учням флюгер, на якому показує флюгарку та рамку яка обертається.

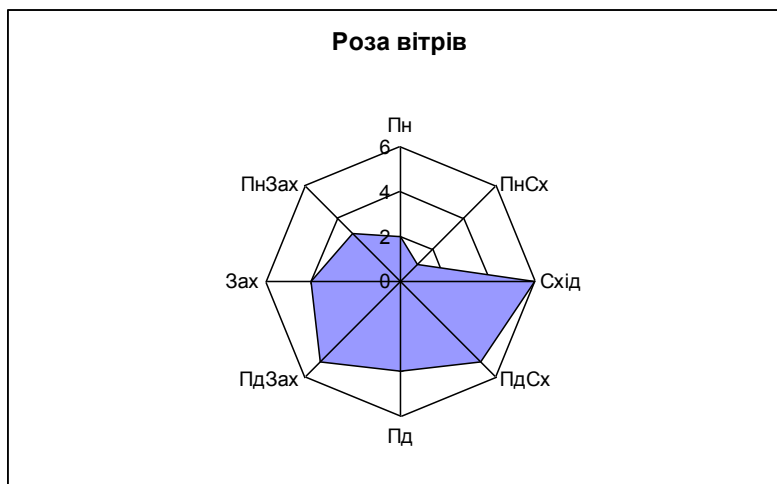
Вчитель пропонує розглянути макет флюгера і проаналізувати малюнок 97 на стор.117 підручника.

5. Прийом «Географічний практикум».

Вчитель ставить перед учнями завдання: з'ясувати, скільки вітрів різних напрямків спостерігалось за минулий місяць. Одержані дані заносимо в таблицю.

Напрямок вітру	Пн	Пд	Зах	Схід	ПнЗах	ПнСх	ПдЗах	ПдСх
Кількість днів	2	4	4	6	3	1	5	5

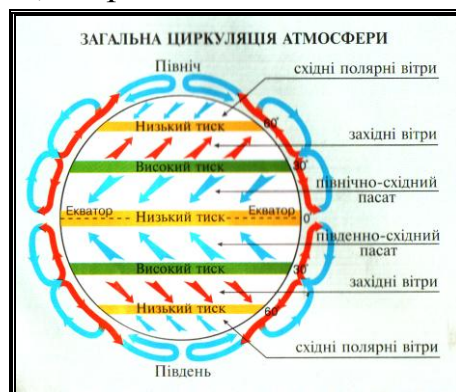
На дошці вчитель підготував графік в який пропонує дітям внести дані з таблиці. В результаті побудови графіка одержуємо «Розу вітрів».

Прийом «Географічний практикум» продовжив формування у учнів технологічної компетентності через вміння складати графіки.

6. Робота з підручником «Постійні та змінні вітри».

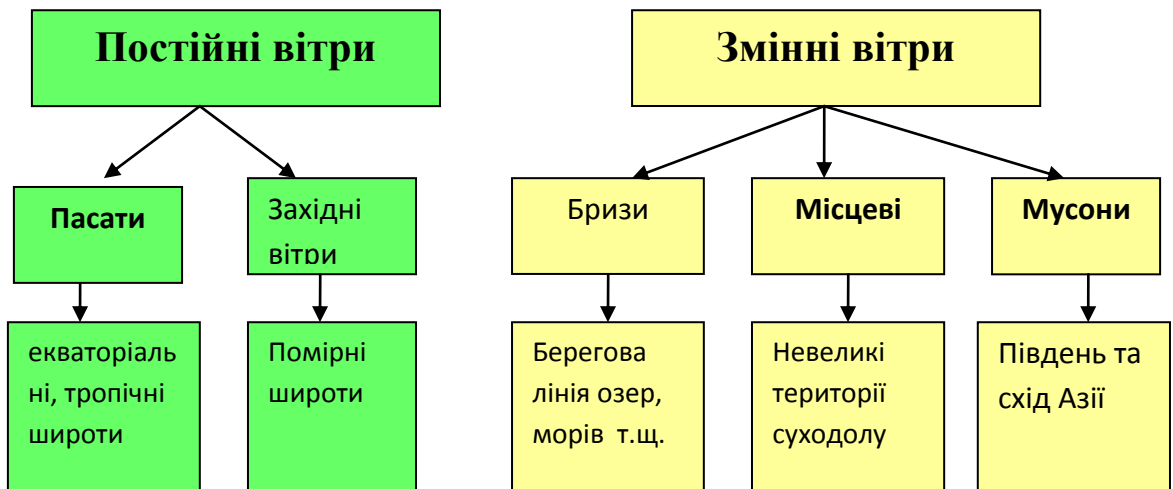
Вчитель пропонує дітям згадати розподіл поясів атмосферного тиску над земною поверхнею за допомогою аналізу схеми «Поясів атмосферного тиску» в атласі та підручнику мал..95, стор.116.

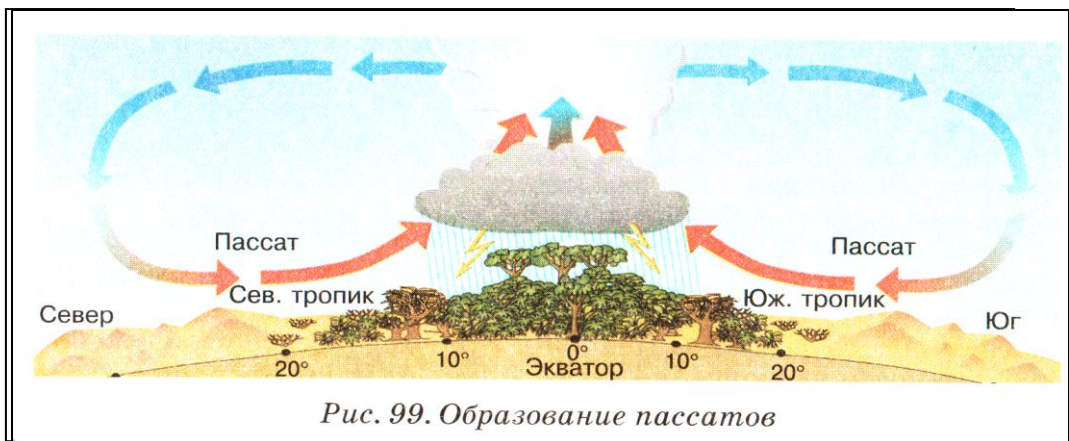
На основі аналізу учні роблять висновок про виникнення на Землі постійних та змінних вітрів.

Далі вчитель пропонує дітям самостійно попрацювати над текстом підручника (розділ «Постійні та змінні вітри» стор.118-120 підручника для 6 кл.)

Використовуючи текст і малюнки підручника діти заповнюють бланк-таблицю «Постійні та змінні вітри».

В процесі роботи над підручником учні розглядають на схематичних малюнках 99, 100, 102 механізм утворення пасатів, літнього та зимового мусонів, денного та нічного бризу і усно пояснюють їх виникнення.

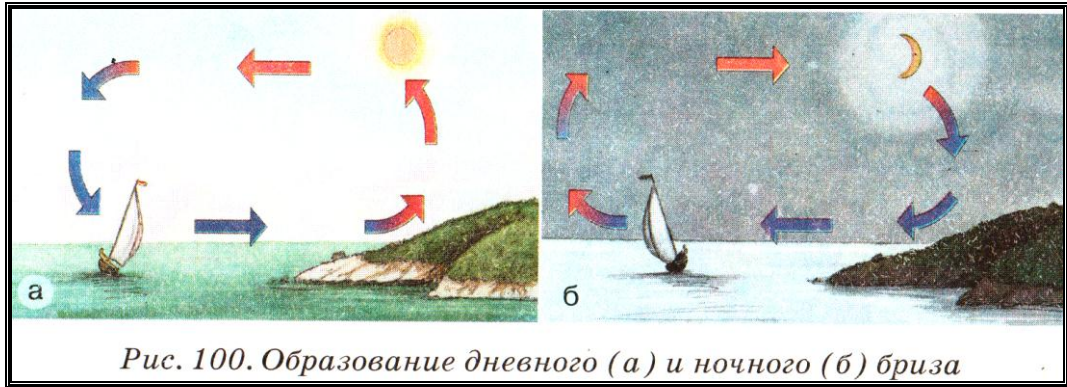

Рис. 100. Образование дневного (а) и ночного (б) бриза

В процесі роботи з підручником учні знаходяться в стадії осмислення нового матеріалу, вступають в контакт з новою інформацією, аналізують знання, проводять їх систематизацію, замислюються над законами природи.

7. Демонстрація кадрів про виникнення пасатів та мусонів з фільму «Сили природи» (BBC: Силы Природы – Торнадо, Смерчи и Ураганы (Фільм первый / BBC: Wild Weather Wind (2006) DVDRip)

	<p>Фильм: Торнадо, смерчи и ураганы.</p> <p>Ветра, покидая свою колыбель в районе знойного экватора, по пути к полюсам Земного шара приобретают собственный “индивидуальный” характер. В начале пути - это ласковый и прохладный бриз, способный принести долгожданное облегчение, но со временем он превращается в ужасную воронку-торнадо, несущую смерть и разрушение всему, что встретит на своём пути.</p> <p>о фильме: Погода способна не только создавать, но и разрушать. Даже преступив порог XXI века человек - со всеми своими достижениями и высокими технологиями - не имеет власти над ней. Снятый с помощью самых передовых способов видеосъемки и уникальные компьютерных технологий, новый документальный сериал BBC позволит не только увидеть, но и почувствовать всю мощь и силу разбушевавшейся стихии.</p>
--	--

Учні висловлюють свою думку про позитивні та негативні наслідки вітрів, наводять конкретні приклади із досвіду.

На цьому етапі уроку вчитель розвиває у учнів критичне мислення через встановлення причинно – наслідкових зв'язків у природі.

III. Закріплення вивченого матеріалу.

1. Прийом «Експрес-тест».

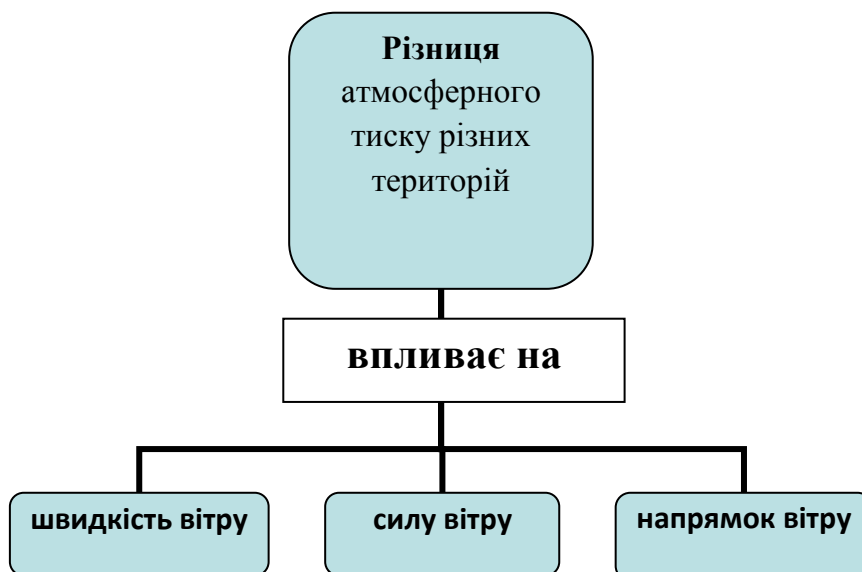
Вчитель проводить прийом «Експрес-тест».

Питання для проведення «Експрес-тесту».

1. Вітер це – рух повітря
 - а) вертикальний
 - б) горизонтальний**
2. Головні причини виникнення вітру є:
 - а) температура повітря
 - б) теплові пояси землі
 - в) атмосферний тиск**
3. Основними характеристиками вітру є:
 - а) напрямок, сила, швидкість**
 - б) довжина, ширина, висота
 - в) сили, агресивність, злість
4. Параметри вітру залежать від:
 - а) кількості опадів
 - б) температури повітря
 - в) різниці атмосферного тиску**
5. Постійними вітрами є:
 - а) мусони
 - б) пасати**
 - в) бризи
 - г) західні вітри**

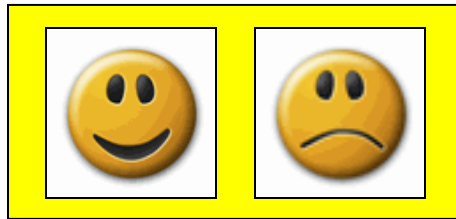
2.Вчитель проводить гру «Відкрий віконце»

Вчитель пропонує дітям відповісти на питання «На які показники вітру впливає різниця атмосферного тиску різних територій?» Учні висловлюють свої думки, а вчитель при вірних відповідях відкриває закриті папером віконця.

ІУ. Рефлексія

- Наш урок завершується. Я бажаю знати який настрій у вас після нашого уроку. Будь ласка, покажіть свої смайлики.

Домашнє завдання:

1. Вивчити текст параграфу 36, стор.117-120.
2. Підготувати есе про дивовижні явища у природі, зумовлені дією вітру.